

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Б У Д Ъ Г О Т О В /

10-шо (3710) №,
2025 ий 14 март,
кугарня

0+

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Ярослав Михайлов, В.Н.Мартьянов да Максим Качев.

Шошын унажым вучат

Вашке чот вучымо уна, шырчык, мемнан деке толеш. Волжский район Сотнур школышто 5-7-ше класслаште тунемше рвезе-влак шулдыран йолташышгым вашлияш ямдылалтыт. Труд урокышто туныктышо В.Н.Мартьяновын вуйлатымыж почеш шырчык омартам ыштат.

– Шырчык омартам ямдылаш шопке але писте онам кучылтына. Умаште 15 омартам ыштенна. Тений утларак ямдылынена. Кызытсе жаплан 11 омартана уло. 15 мартыште, Поро паша кечын, нуным школ йырым-йыр кушишо пушен-

гылашке верандена, – ойла Валентин Николаевич.

Тунемше-шамыч палат: кайык-влак, портылмекышт, сылне мурышт дене куандарат, сад-пакчам шукш-копшанге деч аралат.

ЭЕГОРОВА

Авторын фотожо.

«Элым аралышылан – пöлек» сүрет да открытке конкурсын сентышыже-влак пале ұлыт. **3-шо** лаштык

Одо кундем Изи Пурга районышто ик марий илем – Пови ял.

5-ше лаштык

«Ший шондыкышто» мо аралалтеш? Тошто вургем, мелна рецепт да Оля кокайын секретше. **6-шо** лаштык

Кужу корно ок лүдыктö

– Ты таҥасымашке пырля тунемме йолташем Егор Кольцов дене миенна. Ме 7,5 километрым куржынна. Дистанций неле огыл гынат, ночко лум изиш чаракым ыштен. Мыйым кужу корно ок лүдыктö. Шукерте огыл ик таҥасымаште 10 километрым эртенам, а эн кўчыкшö вич километр лийын, – ойла Дамир.

Рвезе 9-ше классыште шинчымашым пога. Шымше классыште тунеммыж годым ече спортлан утларак кумылангын. Шке вийжым ятыр таҥасымаште терга. Чўчкыдын сенгыше радамыш лектеш. Самырык спортсменлан умбакыжымат кугу сенгымашыш шуаш тыланена.

О.МОШКИНА-МАЙКОВА.
Снимкыште: Дамир – Никита тукым шольыж дене пырля.
Фотол еш архив гыч налме.

9 мартыште У Торъял районысо «Старый карьер» трассыште ече дене Марий Эл Республикын первенствыже эртаралтын. Таҥасымаште 50 утла тунемше ече ўмбаке шогалын. Теве Морко район Арын школышто тунемше Дамир Суворов шке ийготан-влак коклаште 2-шо верыш лектын.

Увер

«Культура для школьников» тўвыра да тунемме проект радамыште 25 март гыч 15 апрель марте «Музыка на все времена» всероссийский акций эртаралтеш. Тудо руш композитор

П.И.Чайковскийын шочмыжлан 185 ий теммылан пöлеклалтеш. Тунемше-влак мурсем, хореографий да художественный направленийла дене усталыкыштым терген кертыт. Тидлан «Культурадляшкольников.РФ» порталыште йодмашым пуйман.

Шымлыме пашалан шўмангыт

Йочадамыш коштшо икшыве-шамычым шымлаш кумыландыме да проект пашам ышташ туныктымо шонымаш дене «Юный интеллектуал» республикысе конкурсе эртаралтеш. Медведево посёлкысо 6-шо номеран «Онгыр» йочам виандыме рўдериште районысо йыжын лийын. Тўрлö йочадаш гыч лу икшыве (снимкыште) проектшым арален. Нуно ныл йолан йол-

таш, пўртүс илыш, шахмат, кагаз, еш нерген шымлыме паша-влакым ямдыленыт. Знаменский посёлкысо «Василёк» йочадаш гыч Виталий Лобастов ден Новый посёлкысо «Шонанпыл» йочадаш гыч Марат Галяутдинов Медведево районын чапшым республикысе конкурсышто аралаш тўналыт.

О.В.КАЗАНЦЕВА.
Авторын фотожо.

Российысе увер

1-11-ше класслаште

тунемше-влак шинчымашыштым финанс грамотность да предпринимательстве аланыште терген кертыт. Тидлан 3 апрель марте Учи.ру туныктыш платформышто заданийлам ыштыман.

«Урок цифры»

всероссийский тунемме проектын платформыштыжо черетан урок – «Технологии современного программирования». Тушко 6 апрель марте ушнаш лиш. Тичмаш увер – урокцифры.рф сайтыште.

«Сенгымаш волонтер-

влак» мер толкын 20 мартыште эртаралтше «1418» тўнямбал онлайн-модмаште уш писылыкым тергаш темла. Тўрыс увер – игра-1418.рф сайтыште.

Марий Элысе увер

«Кече-Солнышко» йоча журналын 95 ияш лўмгечыже вашеш «Литературная смена» XV республикысе конкурсе эртаралтеш. Тушко 1-11-ше класслаште тунемше-влак да студент-шамыч ушнен кертыт. Йодмашым да возымо пашам 21 март марте kechel@mail.ru адрес дене электрон почтыш колтыман.

Российысе 100 эн чапле спектакль радамыш Марий Эл гыч кум постановко пурен: «Йўд орол» (Республикысе курчак театр), «Йыван Кырла. Путёвка в жизнь» (М.Шкетан лўмеш Марий кугыжаныш драме театр), «Сладострастники» (Г.Константинов лўмеш академический руш драме театр).

Республикысе йоча да самырык-влаклан В.Колумб лўмеш книгагудо «Палыме лийына» республикысе дистанционный конкурсым эртара. Ушнаш манын, рушла але марла почеламутым лудмыдам видеош войзыза. Йодмашым 7 апрель марте колтыза. Тўрыс увер – книгагудын сайтыштыже.

Сенгышыш лектыныт

«Элым аралышылан – пөлек» сүрет да открытке конкурсым иктешлаш жап толын шуын. Паша-влак мотор, темылан келшыше улыт – ончен куанет. Кажне сүрет, открытке изирак ончернам сөрастареныт.

Сүрет-шамычым иктешлымеке, лектыш тыгай:

Гран-при дене **Ксения Егорова** (Морко, Коркатово) палемдалтын.

Изирак ийготан йоча-влак коклаште **Полина Гритчина** (Йошкар-Ола, 80-ше номеран «Ўжара» йочасад) ден **Мария Атнагулова** (Советский, Кельмаксола, «Шонанпыл» йочасад) ойыртмалтыныт. 1-4-ше класслаште тунемше-шамыч коклаште **Валерия Кутузова** (Марий Турек, Арбор) ончыко лектын. **Надежда**

Рассанова (Морко, Коркатово) ден **Ева Сенькина** (Морко, Октябрьский) 5-9-ше класслаште шинчымашым погышо ўдыр-рвезе-влак коклаште сенгыше лийыныт.

Эн чапле открыткым **Захар Максимов** (Звенигово, Кожласола, «Теремок» йочасад) ямдылен.

Сенгыше-влакым пөлек редакцийыште вуча. Адресна тыгай: Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалыкше урем, 20-шо пөрт.

Конкурсым эртараш «Ямдә лий» газет редакцийын поро йолташыже-шамыч Эльвира Александровна Монахова ден Александр Петрович Белоусов полшеныт. Нунылан тауштена.

Школыштына «Ава, ача да мый – спорт еш» танасымаш эртаралтын. Тушто ныл еш вийжым терген. Мый, авам да кочам (снимкыште) ончыл верыш лекташ кыртмен тыршенна. Түрлө сынан танасымашым эрташ

логалын. Иктешлымеке, ешна кумшо лийын. Мыланем моткок келшен. Вес ганат тыгай конкурсыш ушнаш кумылан уло.

Павел МИХЕЕВ.
Параньга, Матарода.
Фотол еш архив гыч налме.

Мут – Бауман лицейыште медиаклассыште тунемшылан

Шинчымашым пойдара

Медиаклассыште шинчымашым погымо дене пырля практике сынан урок-влак лиедат. Пресс-конференциялашкат ушнена. Бокс дене тўнямбал чемпион Рой Джонс, Олимпийский модмашын кок гана чемпионжо Олег Саитов да спорт менеджер Владимир Хрюнов Марий Элышке шукерте огыл толыныт. Нунын дене вашлиймаште лийынна. Рой Джонс англичан йылме дене кутырен, мыланна кусареныт. Ме ик йодышым англичан йылме дене пуэнна!

Вес кечын «Шөртньö Витязь» тўнямбал кинофорумышто лийынна. Рүдолаште кум кече жапыште 15 кином ончыктеныт. Фильм-влак сар годсо илышыш пöртылненыт, калыкын лүддымылыкшö нерген ушештареныт.

Пресс-конференциялаште журналист-шамычын кузе пашамыштымыштым эскеренна. Тыгай паша мыланна кугу опытым пуа.

Елизавета ЕФИМОВА.

Ўшанем!

Школыштына Шочмо элым аралышын идалыкше радамыште патриот шўлышан шуко мероприятий эртаралтеш. Ик эн шергылан да күлешанлан специальный военный операцийын участникше дене вашлиймашым шотлем. Шукерте огыл Григорий Муржаков школышко толын. Рвезе сайын тунемын, спортыштат ончылно лийын. Тудо сарын шучкылыкшо нерген шуко каласкален, шинчавўдымат луктын. Ме тудлан концертым ончыктенна, гуманитар полышым пуэн колтенна. Вашлиймаш деч вара ик шоньмаш уш гыч ок лек: тек тыныс илыш вашкерак толеш, героина-влак мөнгышт таза капкылан пöртылыт. Ўшанем!

Юлия ЯГОДАРОВА.
Советский, Кельмаксола.

Морко кундем

Сылне верыште илем,
Уло ший вудан ерем.
Олык лапышке водем –
Тамле пуш йырваш шарлен.
Ял воктене – чодыра,
Кайык сылнын пеш мура.
Морко кундемем сӧрал,
Тыште шочылдаш – пиал.

Олеся ПЕТРОВА.
Морко, Коркатова.

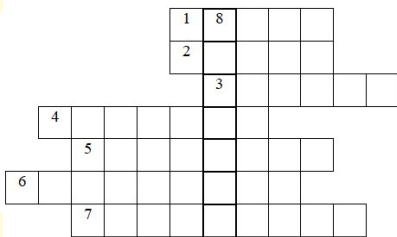
Чон куана

Уремышке лектат – ож леве,
кава канде, кече шыратен онча!
Тиде шошо! Уэш пӱртӱс ылы-
жеш. Кайык йӱк шокта. Чон
уремышке ўжеш. Вашке шыр-
чык-влак пӱртылыт, мланде
почылтеш. Тӱня ужар тӱс дене
«чиялталтеш». Йӱратыме пе-
ледышем-шамыч пеледалтыт.
Тидын нерген шоналтемат, чо-
нем куана.

Алина СУББОТИНА.
2-шо номеран Морко школ.

Палыза

Район-влакым сайын пале-
да гын, нунын рӱдыштым ра-
шемдаш неле огыл. Сӱретыште
ончыктым яра клеткылаш
шым районын рӱдыжым возы-
за. Чыла чын вашештеда гын,
кӱшыч ўлыкӧ кандашымше ра-
йонын рӱдыжым пален налыда.

Ушан ой

Авам гае Марий Элем
Изи чонемлан келшалеш.
В. БОЯРИНОВА.

Кумдан палыме историй шанче доктор Д.И.Копылов тыге возен: «Шочмо элнам – Российым – шокшын йӱратена. Но шочмо кундем дек кажнынан ойыртемалтше шижмаш. Тушто ме шочынна, тунемынна, паша корнынам тӱнгалынна. Тиде ачанан, аванан шочмо верышт, тиде мландым ме аралышаш да тӱзатышаш улына». Ты шонымаш дене Оршанке район Кугу Орша школышто 7-ше классыште тунемше Виктория Мальцева тӱрысnek келша. Арам огыл руш йылмым да литературным туныктышо Т.Н.Мальцева дене пырля «Топонимы моей малой родины» шымлыме пашам возеныт. Ёдыр ты паша дене Оршанке район шочмыжлан 100 ий теммылан пӧлеклалтше «Именами славится Оршанка» краеведений конференцийыш ушнен.

– Кызыт самырык еҥ-влак алын, энерын, ерын, курыкын лӱмышт кузе шочмо нерген огытат шоналте. Мыланем эре онай лийын. Кидыш блокнотым, ручкам налын, шочмо ял мучко кает, илалше еҥ-влак деч йодыштат гын, шуко ум пален налат. Кугу Орша ялемын лӱмжӧ Орша энгер дене кылдалтын. Ожно куд урем лийын.

Ксенофонт Мальцевын икымше пашым почмыжлан кӧра урем-ым Памаш лук маньынат. 1930 ийыште чыла пӱрт йӱлен. Кугу сола – тӱн урем. Тыште ожно кевыт, медпункт, книгагудо, клуб верланеныт улмаш. Кызыт ты тӧнеж-влакым тошто йочасад оралтыш кусареныт. Патиш сола уремым Патиш пӱрӱеҥ лӱмеш тӱзеныт. Тудо тушто икымше пӱртым чонен. Тыгак Пигол сола, Качыри мучаш да молат лийыныт. Кызыт южо уремжым калык тыгак лӱмда, но документ почеш нуно вес семьи маналтыт, – оила Вика.

Чолга ўдыр сылне вершӧр дене кугешна. Шуко верже кызыт уке гынат, калык шарна. Йолаш энгер, Шем энгер, Карасим олык, Овда корем нерген шарнымашым арала.

Жап эрта, энгер, пӱя, ер кошкат, пасушто, олыкышто чодыра кушкеш. Вершӧр уэмдалтеш, лӱмжӧ мондалтеш. Тыге ынже лий маньын, марий ўдыр шочмо кундемым шымлаш ўжеш.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.
Снимкыште: Т.Н.Мальцева, Вика да Оршанке районысо туныктым пӧлкам вуйлатыше Н.С.Москвина. Фото архив гыч налме.

Ребус

Марий Элысе энгерым палыза.

ка

7 февральыште Одо кундем Изи Пурга селаште самырык-влаклан «Атмосфера» инициативный конкурс эртаралтын. Тушто 31 команде проектшым аклымашке луктын. Пови ялын ӱдыржӧ-влак Карина Дмитриева, Яна Иванова, Снежана Никитина, Злата Яковлева (**снимкыште**), «Эрвий» командыш ушнен, «Мари бол» проектым ямдыленыт. Ты паша дене нуно кокымшо верым сенген налыныт.

Карина – Ижевскысе торгово-экономический техникумын студентше. Яна, Снежана, Злата Старая Монья кыдалаш школышто 9-ше классыште шинчымашым погат.

– Мемнан изи ялыштына волейбол площадке лиеш гын, сай ыле, шоненна. Тыге каникул жапыштат йӧратыме модышна дене модын кертына. Адакшым тыгай кумдык йочаланат, кугыевланат пайдале. Иктаж пайрем годым танасымашым эрташ лиеш, – ойлат ӱдыр-влак.

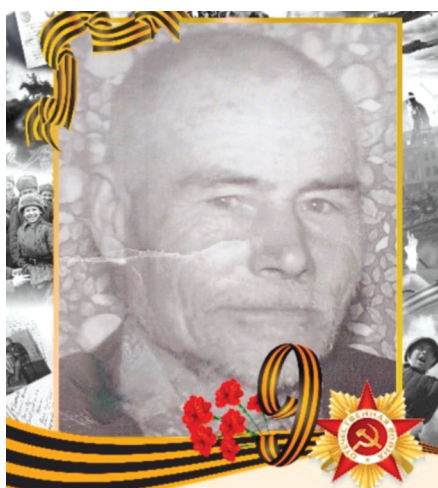
Йоча-шамыч чолга, тале улыт. Ончылнышт сай пример – ял калык. Нунат конкурслаш ушнат да тӱрлӧ проектым илышыш шындрат. Шукерте огыл ик танасымаште шийвундым сенен налмыштлан кӧра верысе клубым олмыктеныт. Тушко чылан

куанен погынат, марий пайремым пайремлат.

– Изи Пурга районышто ик марий илем веле – Пови ял. Тыште улыжат – 50 наре ет. Тышеч кандашыже – школьник. Удмурт коклаште илена гынат, марий йӱлам арален кодашак тыршена. Йочажат, кугужат «Кечыйол» ушемши погыненна. Тыге ме районысо да республикысе мероприятийлаш ушнена. Шкенан калыкна дене моло-влакым палдарена, – каласкала Пови ялыште илыше, Старая Монья тӱвыра пӧртыштӧ пашам ыштыше Е.И.Петрова.

О.МОШКИНА-МАЙКОВА.
Е.И.Петрова н фотожо.

Тыныслыклан тауштем

Кугезе качам Ишим Самутович Самуткин (**снимкыште**) – Граждан да Кугу Ачамланде сар-влакын участникше. Тудо 1901 ийыште Буймо ялеш шочын. 1920 ийыште качамым Йошкар Армиыш налыныт. 1924 ий марте 18-ше стрелковый полкышто служитлен. 1940 ийыште Ишим Самутович ешыж дене Карел-Финн республикыш илаш каен. 1941 ийыште тудым фронтыш нангасныт.

Тале ургызо лийын. Салтак-влакын вургемыштым ачалаш тудлан ӱшаненыт. Ургымо машинаже сар мучко кӱдыньжак коштын. Тыгак тудым сай плотник семын акленыт. 1942 ий 5 январь гыч качамын полкшо окруженийыш логалын. Тушман-влак качамым да йолташыже-шамычым пленыш налыныт. Нуным Гомель лагерьыште кученыт. 1943 ий 10 октябрьыште совет войска-влак утареныт. Плен деч вара качам уэш фронтыш пӧртылын.

Ишим Самутовичым «За освобождение Варшавы» медаль дене палемденыт. Берлиным авалтен налмаште талын кредалмыжлан «За взятие Берлина» медаль дене суапландареныт. 1945 ийыште сенымаш дене шочмо ялышкыже пӧртылын.

Мый кугезе качамын лӱддымылыкшӧ да патырлыкше дене кугешнем. Тыныс илышым арален кодымыжлан шӱм гыч лекше таум ойлем.

Роман БАШИРОВ.
Татарстан, Агрыз, Буйма.

• Синквейн •

Шошо
Ночко, яндар.
Левыкта, кылмыкта, ужарга.
Идалыкын сылне жапше.
Пагыт.

Александр ИШКАТОВ.
Татарстан, Агрыз, Кадрек.

Сылне пагыт

Шошо. Могай тудо улеш? Мон але кӧн лӱмжӧ дене кылдена? Сылне пагытым мо дене танастарена? Тиде йодышлан тӱрлӧ вашмут лийын кертеш. Мый шошым авам дене кылдем. Тудын лӱмжӧ – Надя. Авам кугу ешыште шочын-кушкын. Тудо тутло сийым ямдыла. Сад-пакчаште шуко-шуко пеледышым ончен кушта. Ава пелен уло тӱня сылнештеш, илыш вийым пуа.

Марк БЕДЕРОВ.
Татарстан, Агрыз, Кадрек.

Пушкыдо мелна – озаватын кумылжо

Сардаял кундемыште түрлө онгай ег ила. Мый Ольга Васильевна Павлова дене палдарынем. Тудын тутло да вужга мелнажым Сардаял калык веле огыл, чумыр республикыште илыше-шамыч палат. Ольга Васильевна верысе школын кочмыверыштыже поварын польшкалышыжлан ятыр ий пашам ыштен. Школысо ик мероприятият тамле мелнаж деч посна эртен огыл. Мелнажым авызлымеке, рецептшым йодыт. О.В.Павлова шке секретшым ниго деч огеш шылте.

Оля кокай семын мелнам ышташ мыланна кўлыт:

1,5-2 кг шыдан ложкаш, 1,5 литр шор, 5 муно, 30 г ру, 30 г сакырложаш, 10 г шинчал, 200 г ноймуй, 100 г левыктыме ушкал уй.

Оля кокайын секретше:

- Ложашым руашым лугымо деч ончыч веле шоктат гын, мелнат вужга лиеш.
- Руашым совла гыч ойырлымешкыже лугыман.
- Руашын ямде улмыжым совлам шогалтен палаш лиеш.
- Руаш оварымеке, вигак кўэшташ күлеш, волен кая гын, мелна вужга ок лий.

**Злата ЕРМОЛАЕВА,
Марий Турек, Сардаял.
Фотом еш альбом гыч налме.**

Пиал шыргыжалын

Школыштына «Страна детства» йоча театр пашам ышта. Тудым А.В.Иванова вуйлата. Ме «Эн сай школ театр» районысо конкурсышто кокымшо ий почела вийнам тергенна. Тений Анна Сердоликын «Счастье для Тимоши» пьесыж почеш шындыме спектакльым модын ончыктенна. «Мы – команда» номинацийыште кумшо верым налынна. Могай куан! Мый Маска Потапыч рольым модынам. Йолташем-влак Меран, Пире, Каза рольым (снимкыште) келыштареныт.

Тиде спектакльым школ пеленысе йочасадыш коштышо шольо-шўжар-шамычат куанен онченыт. Ме кызыт вес спектакльым ямдылаш тўналынна. Изи нбога-влак деке уэш касна. Нуно мемнам вучат.

**Дмитрий СМIRHOV.
Морко, Кожлаер.**

Фотом школ архив гыч налме.

Школ тоштер

Энерсола школышто изирак тоштер уло. Мыланна тушто лияш келша. Тошто шондык йоча-шамычын кумылыштым поснак савыра. Тушто мо улмым уэш-пачаш радамлена. Шондыкышто ожнысо вургем аралалтеш. Ксения дене коктын марий ўдырамаш тувырым чиен, ончылсакышым ўшталын, шовычым пидын ончышна. Мирославланат йоршо тувыр лекте. Ончалза, могай мотор ме улына (снимкыште).

**Катя ЛЕВАСHOBA, Ксения СЕРГЕЕВА, Мирослав ИВАНОВ.
Морко район.**

Фотом школ архив гыч налме.

Усталыкыштым тергеныт

Морко районышто «Эн сай школ театр-2025» заочный танасымаш эртаралтын. Тушко ятыр коллектив ушнен. Изи артист-влак мастарлыкыштым түрлө номинацийыште тергеныт. Теве Коркатово лицейыште тунемше-шамыч (снимкыште) «Ылыжше герой-влак» номинацийыште танасеныт. Нуно «Рывыж ден Турня» кур-

чак спектакльым ончыктеныт. Ёдыр-рвезе-шамыч кокымшо классыште веле тунемыт гынат, рывыж ден турнян койыш-шоктышыштым раш почын пуэныт. Сандене икымше верым сенен налыныт. Нуным туныктышышт С.Г.Филиппова ямдылен.

В.СМИРНОВ.
Фотом лицейын архивше гыч налме.

Лудаш темлена

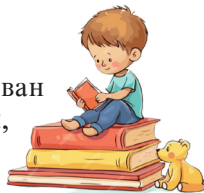
● 19 мартыште марий серызе, журналист Валентин Исенековын шочмыжлан 90 ий темеш. Тудо Одо кундем Карагёл район Шопкер ялын эргыже. «Ямде лий» газет редакцийыште коло ий утла пашам ыштен. Юнкор-влакын йолташыже да поро туныктышыжо лийын. Йоча-шамычлан икмыняр сылнымутым пöлеклен. «Мемнан Мики» ойлымаш сборникше дене палыме лийза.

● Н.А.Некрасовын серыме «Дедушка Мазай и зайцы» почеламут М.М.Пришвиным «В краю дедушки Мазая» книгам возаш таратен. Серызе Юл энгер серысе пүртүсым почын пуэн. Михаил Михайлович шошо гыч

шыже марте ораван пöртыштö илен, игече вашталтым, янлык ден кайык-влакым шекланен, ятыр ойлы-машым возен.

● Серызе А.М.Волков «Волшебник Изумрудного города» повестьышым американ писатель Л.Ф.Баумын «Волшебник страны Оз» йомакше негызеш возен. Кок йомакшат юзо туняшке логалше ёдыр-влак нерген каласкала. Нуно, түрлө нелылыкым эртен, чын йолташ-шамычым муыт. Ойыртемем шекланен, кок йомакшымаат лудаш темлена.

Е.СЕРГЕЕВА ямдылен.

0+

Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.
Директор – Е.И.КУЗНЕЦОВ.
Тун редактор – А.Н.ГРИГОРЬЕВА.

Индекс П4696.
Тираж 1550 экз.
Заказ
Формат – А-4-8.

Учредитель-влак:
Марий Эл Республикысе Тувыра, печат да калык-влакын пашашт шотышто министерстве,
Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Редакций да издатель: Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ,
424006, Йошкар-Ола,
СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалькыше урем, 20-шо пöрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82.

Газетым редакцийыште погымо да версталыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме.
Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Печатьыш пумы жап – 14-00, фактически – 13-00.

Авторын да редакцийын шонымашышт түрлө лийын кертят. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт. Ак – кутырен келшыме почеш.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdelii>
yamde_lii@mail.ru
yamdelii@mediamari.ru (автор-влаклан)
Сайтын адресше: ямделий.рф

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскерыме шотышто федеральный службын Юл кундем федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01404,
2023 ий 22 сентябрьыште пумы.

У конкурс

Сама ПАВЛОВ.
Звенигово, Какшатарий.

Советский район
Шуарсола школышто 4-ше
классыште тунемше-влак.

Виктория ШИРОКОВА.
Медведево, Новий.

Кроссворд

Визымше классыште чылт марий луман удыр-рвезе-влак тунемына. Могай луман улмынам палыза.

П	Е	Ж	С	И	И	Л	Ю	К	У
Б	М	Е	Т	Р	И	Й	З	А	Ю
Р	И	З	В	Д	Л	И	С	У	К
О	Н	Д	Р	И	Й	Е	Т	В	О
Э	В	А	Л	Ч	К	Ы	Р	Л	Я
Т	А	Й	Р	А	Р	Е	О	З	И
У	О	Ь	Ъ	К	Э	Ч	А	Н	Э
Д	Е	П	А	В	Ы	Л	Т	И	К

Александра АЛЕКСАНДРОВА.
Волжский, Сотнур.

Келшыте ужашым чиялтыза.

$\frac{5}{9}$

 $\frac{2}{5}$

 $\frac{3}{6}$

 $\frac{2}{7}$

 $\frac{5}{8}$

Мороженный-влакым келшыте цифр дене ушыза.

. . 4

 . . 5

 . . 6

 . . 3

 . . 2

Колялан кочкыш марте миен шуаш полшыза.

